

BEVAR TEATERSALEN

JPÅ 26. februar 2009

(KHN ordførertale i byrådet, 2009.02.18)

Forvaltningens forslag til et nyt Østergade Hotel vil tillade, at man vælter alt undtagen forhuset og laver moderne hotel bag facaden. Forslaget er tavst om husets forhistorie.

Det er egentlig en skam.

Det er lidt pudsigt, at venstrefløjten i Århus skal have et næsten-monopol på at gøre opmærksom på husets historiske rolle i Århus. Men det gør vi så.

I registranten over Bevaringsværdige bygninger og miljøer fra 1984 kan man læse:

”Bygningen er en af de bedst bevarede fra 1870’erne”. ”Forbygningen blev opført sammen med forsamlings salen for Aktieselskabet for en Folkelig Forsamlingsbygning ved Lars Bjørnbak. Arkitekt var V. Puck”.

Lars Bjørnbak? Det var en fremtrædende højskolemand, som grundlagde Viby Højskole. Han var også fremtrædende inden for partiet Venstre, eller som det dengang hed: Reform-venstre. Han grundlagde Århus Amtstidende. Aktieselskabet for en Folkelig Forsamlingsbygning? Det var såmænd også en del af partiet Venstre. Hvorfor bygge en Folkelig Forsamlingsbygning? Det var fordi Århus i 1870’erne var udpræget konservativ, med et bystyre præget af et handelsbourgeois og en stor indbyggerkare af officerer. Derfor var byens hotelejere tilbageholdende med at leje lokaler til det hurtigt voksende parti Venstre. Og derfor handlede datidens frembrusende parti selv: man byggede en forsamlingsbygning på en grund i udkanten af byen.

Engang i 1980’erne var der rocktempel i teatersalen eller forsamlings salen i Østergades Hotel. Musikdirektøren fandt Venstre-reformpartiets gamle partifane i et skab. Det kom vistnok hjem til det på det tidspunkt værende Venstre.

Forsamlings salen, som nu foreslås nedrevet, er i sig selv Århus-historie. Den har være skueplads for Niels Malmros ”Kundskabens træ” – der dansede man lanciers. Den har været eksamenslokale for Århus Akademi og for Århus Katedralskole. Den har været festsal for talløse Århusianeres foreningsarrangementer. Den har været rocktempel og revyskueplads. Og den har været mødelokale for Venstre, dengang det var et folkeligt parti. I 1870’erne og lidt senere.

Der berettes om VU møder og fester i lokalere, dengang uden invitation til nazipartiet

Enhedslisten synes, at det er en skam, hvis denne del af Århus’ historie forsvinder.

Det er forståeligt nok, at man gerne vil have en nutidig brug af området. Men en idérig arkitekt bør kunne indpasse den kulturhistorisk væsentlige sal i et nutidsprojekt.

I indstillingen skrives der: ”Bagbygningen (teatersalen) er registreret med en værdi på 6 i SAVE og der derfor ikke udpeget som bevaringsværdig”. I Kommuneatlas Århus, bind II, er teatersalen registreret med bevaringsværdien ”middel”. Det er det rent bygningsmæssige. Jeg mener, det historiske – også det kulturhistoriske – bør have en vis plads i byrådets beslutninger.

Hvis vi kigger på det gamle Århus, er der – bortset fra Teatret på Store torv – tre historiske teatersale tilbage: Casino, som nu er Svalegangen. Auktionssalen i Mejlgade, hvor Gruppe 38 har optrådt. Og så altså Østergades Hotel. Det er en trediedel af disse kultur minder, som i indstillingen benævnes som ”ikke bevaringsværdig”. For et par år siden var der fire – vi har mistet salen i Arbejdernes Forsamlingsbygning, eller Folkets hus, eller Kongreshuset.

Bybevaring er et spørgsmål om rettidig omhu – når nedrivningen er sket, er det for sent.

Problemstillingen bør behandles i teknisk udvalg.

Og så vedtog byrådet 25. marts 2009 at offentliggøre den lokalplan, der tillader nedrivningen